

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/116/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116210256
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8116210256.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci žalobcu W. F., nar. XX.XX.XXXX, M. XXX, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: KRUK Česká a Slovenská republika s.r.o., Československej armády 954/7, Hradec Králové, zastúpenému ŠMÍDA advokátska kancelária s.r.o., organizačná zložka, so sídlom ul. Svornosti 43, Bratislava, o primerané finančné zadost'učinenie s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 3.4.2018 č. k. 12C/168/2016 - 39 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal. V dôvodoch rozhodnutia poukázal súd prvej inštancie na to, že žaloba žalobcu dôvodná nie je. Upriamil pozornosť na obsah spisu Okresného súdu Prešov sp. zn. 15C/123/2013, v ktorom sa žalobca (v tomto konaní žalovaný) domáhal, aby súd uložil žalovanému (v tomto konaní žalobca) zaplatiť mu sumu 3.062,83 eur s prísl.. Bolo konštatované, že žalovaný odstúpil od zmluvy a jeho žaloba bola v tomto konaní zamietnutá. Vychádzalo sa zo zistenia, že vec sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy o úvere a súd poukázal na to, že dôsledky odstúpenia od zmluvy je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, keď v zmysle § 48 ods. 2 sa zmluva v takomto prípade zrušuje s účinkami od začiatku a zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. V takom prípade je dôvodný len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré však nevzniklo, pretože dlžník, to čo si požičal už vrátil. Súd prvej inštancie v závislosti od vykonaného dokazovania preto skonštatoval, že nemožno dospieť k záveru, akého porušenia práv a povinností na žalobcovi sa žalovaný dopostil v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z.. Pokiaľ bolo predchádzajúce konanie medzi stranami sporu ukončené zamietnutím žaloby žalovaného, nemožno to považovať bez ďalšieho za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi. Účelom a zmyslom ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľov je odškodniť spotrebiteľa za diskomfort, ktorý nastal z dôvodu, že spotrebiteľ sa rozhodol uplatniť ochranu proti porušeniu práva a povinností zo strany dodávateľa na súde a v tomto konaní bol úspešný. Nepostačuje však, že dodávateľ porušil svoje povinnosti. Pokiaľ ide o spomínané predchádzajúce súdne konanie, súd prvej inštancie zdôraznil, že zamietnutie žaloby bolo konštatované po tom, akým spôsobom bolo potrebné posudzovať odstúpenie od zmluvy podľa Občianskeho zákonníka. Žalovaný v tom čase nemohol ani len predpokladať, aký bude záver tohto konania a pokiaľ vidí žalobca nezákonnosť konania žalovaného v tom, že na neho bola podaná žaloba, v dôsledku čoho musel znášať stav právnej neistoty, za čo požaduje finančné zadost'učinenie, tu sa súd domnieva, že nemožno sankcionovať skutočnosť, ak ktokoľvek sa domáha svojho práva majúca za to, že dôvodne na nestrannom a nezávislom súde sa domáha tohto nároku. V danom čase k výkladu ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka neexistovala ani konštantná judikatúra súdov, v zmysle ktorej by sa mohol jednoznačne dodávateľ riadiť, akým spôsobom má toto ustanovenie Zákona o spotrebiteľských

úveroch vykladať. Preto žalobu zamietol ako nedôvodné. O trovách konania strán rozhodol podľa § 257 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uvádza, že aj keď v súvislosti s konaním vedeným na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/123/2013 splnil hmotnoprávnu podmienku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd prvej inštancie jeho žalobu zamietol. Rozumie veci tak, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby v predchádzajúcom konaní, aj z dôvodu odstúpenia od zmluvy aplikáciou § 48 OZ, nepovažuje za porušenie normy spotrebiteľského práva podľa § 3 ods. 5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie pritom prehliadol, že v predchádzajúcom konaní súd právne odôvodnil výrok rozsudku nielen § 48 OZ, ale aj v spojení s § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákonom 258/2001 Z. z. a Smernicou Rady 93/13/EHS. Súd prehliadol, že to, čo on nepovažuje za porušenie spotrebiteľského práva, posúdil súd v predchádzajúcom konaní ako porušenie spotrebiteľského práva v súlade so zrušujúcim uznesením odvolacieho súdu. Podľa názoru žalobcu, pre správny výklad § 3 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa je podstatné to, že je to spotrebiteľ, kto úspešne uplatní spotrebiteľské právo na súde v konaní, predmetom ktorého je posudzovanie spotrebiteľského právneho vzťahu, pričom je nerozhodné, či spotrebiteľ na strane žalobcu alebo žalovaného. Tým je súčasne dané, či aplikovaná právna norma je alebo nie je normou podľa § 3 ods. 5 veta tretia tohto zákona. Týmto spotrebiteľským právom potom je akákoľvek norma, ktorá sa v konkrétnej veci na súde aplikuje na spotrebiteľský právny vzťah, teda na vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Každá právna norma, aplikáciou ktorej sa stal spotrebiteľ na súde pri posudzovaní spotrebiteľského právneho vzťahu úspešným, je osobitným predpisom v zmysle § 3 ods. 5 veta tretia tohto zákona. Nerozumie záveru súdu prvej inštancie, že veriteľ, terajší žalovaný, nemohol ani len predpokladať, aký bude daný záver spomínaného konania. Neobstojí tiež argumentácia o nekonštantnej judikatúre súdov ohľadom výkladu § 48 ods. 2 OZ. V súdnej veci ide podľa jeho názoru o nepochopenie spotrebiteľského práva súdom prvej inštancie vo vzťahu k primeranému finančnému zadosťučineniu a v tejto súvislosti poukazuje na viaceré rozhodnutia Krajského súdu Prešov súvisiacimi s touto problematikou. V zmysle týchto dôvodov navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

3. Žalovaný navrhol rozsudok potvrdiť ako vecne správny.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je opodstatnené.

5. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa, môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len kolektívne záujmy spotrebiteľov). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

6. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

7. Jediným predpokladom na uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

8. Z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pritom nevyplýva, aby predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie malo byť podanie žaloby na súde. Spotrebiteľ sa totiž ochrany svojho práva môže domáhať na súde nielen podaním žaloby, ale tiež formou obrany proti uplatnenému nároku. Rovnako takáto ochrana spotrebiteľovi môže byť poskytnutá i orgánom rozhodujúcim o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy. Aj vtedy, ak je ochrana poskytnutá spotrebiteľovi bez návrhu zo strany orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy a určité plnenie požadované žalobou nie je priznané, zamietnutie žaloby ohľadom tohto plnenia nie je možné z procesnej stránky hodnotiť inak ako úspech spotrebiteľa a nie úspech orgánu rozhodujúceho o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorý postavenie strany sporu nemá (porovnaj uznesenie Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/105/2017).

9. Pokiaľ ide o konanie vedené na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 15C/123/2013, rozsudkom zo dňa 24.9.2015 súd zamietol žalobu proti žalobcovi ako spotrebiteľovi po predchádzajúcom zistení, že úverovú zmluvu uzatvorenú medzi žalobcom a právnym predchodcom terajšieho žalovaného, bolo potrebné posúdiť ako zmluvu spotrebiteľskú uzatvorenú podľa zákona č. 258/2001 Z.z. a vyhodnotiť, či spĺňa náležitosti vymedzené týmto zákonom. Po kontrole úverovej zmluvy uzatvorenej medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobcom súd dospel k záveru, že táto neobsahuje obligatórne náležitosti vymedzené zákonom, konkrétne v zmluve chýba údaj o konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve tiež chýbal údaj o priemernej hodnote RPMN na príslušný spotrebiteľský úver, v dôsledku čoho sa poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. K otázke odstúpenia od zmluvy poukázal na ust. § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka s tým, že podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku (§ 48 ods. 2) a tým zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy. Momentom odstúpenia od zmluvy vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva ako bezdôvodného obohatenia a náhrada škody. Skonštatoval tak, že povinnosťou žalovaného (v prebiehajúcim konaní žalobcu) bolo vydať len bezdôvodné obohatenie, ktoré v danom prípade ani nevzniklo, pretože to, čo si požičal aj vrátil.

10. Odvolací súd poukazuje na to, že právny predchodca žalovaného ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov musel poznať zákonnú úpravu a všetky náležitosti, ktoré v tejto súvislosti zákon vyžaduje. Napriek tomu zákonné ustanovenia nedodrжал a ním vopred pripravená formulárová zmluva neobsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti, čo žalobca ako spotrebiteľ ovplyvniť nemohol. Rovnako sa súd v predchádzajúcom konaní v nadväznosti na § 52 ods. 2 veta tretia Občianskeho zákonníka zaoberal aj účinkami odstúpenia od zmluvy aj s konštatovaním, že právny predchodca žalovaného naformuloval odstúpenie od zmluvy vo všeobecných zmluvných podmienkach v neprospech spotrebiteľa, a to so zachovaním práva na náhradu škody, zmluvné pokuty a príslušenstvo pohľadávky (rozsudok zo 6.2.2014 č.k. 15C/123/2013 - 102). V zmysle §3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa vyplýva splnenie predpokladu na primerané finančné zadosťučinenie pri uplatnenom porušení práva alebo povinnosti ustanovenej nielen samotným zákonom č. 250/2007 Z.z., ale aj osobitnými predpismi.

11. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Je zrejmé, že v spomínanom konaní Okresného súdu Prešov sp.zn. 15C/123/2013, sa žalobca v postavení žalovaného subjektu uplatnenému nároku aktívne bránil.

12. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil, vec nesprávne právne posúdil, a preto odvolací súd rozsudok zrušil s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. b/ a C/ CSP a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

13. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby vo vyššie naznačených intenciách. V novom rozhodnutí o veci sa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).